

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

21 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Ion Guzun

Iurie Diaconu

judecând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripției Chișinău, Djulieta Devder, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, pe cauza penală în privința lui

Popov Igor xxxx, a.n. xxxx, originar din
xxx, or. xxxx, locuitor mun. xxxx, str. xxxx

și,

Gorbaciov Alexei xxxx, a.n. xxxx, originar
din or. xxxx, locuitor mun. xxxx, str. xxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

- instanța de fond: 14.05.2014 - 27.05.2016;

- instanța de apel: 29.07.2016 - 14.12.2016;

- instanța de recurs: 22.09.2017 - 21.11.2017,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 mai 2016, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Popov Igor în baza art. 244 alin. (2), lit. b) Cod la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere sau administrare sau de a exercita o anumită activitate în domeniul activității de întreprinzător pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani.

- Gorbaciov Alexei în baza art. art. 42, 244 alin. (2), lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere sau administrare sau de a exercita o anumită activitate în domeniul activității de întreprinzător pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, în perioada 2007-2012, **Popov Igor** gestionând activitatea persoanei juridice SRL „Deviodi Prim”, codul fiscal xxxx, a comis evaziune fiscală, prin includerea în documentul fiscal - anexa la declarație Taxa pe Valoarea Adăugată (în continuare - TVA) (FACT Forma TVA) a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, în perioada fiscală 07/2011, care a dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe.

În aceeași perioadă s-a stabilit că conform deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 25.07.2011 privind înregistrarea modificărilor datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice a fost înregistrat în calitate de administrator al întreprinderii „Deviodi Prim” SRL, cet. Popov Igor. Ca urmare a activității comerciale a întreprinderii nominalizate, administratorul Popov Igor, în perioada fiscală - iulie 2011, în afară de alte cheltuieli pe care le-a avut, la fel a reflectat în documentele fiscale cheltuielile în sumă totală de 6.953.607,20 lei inclusiv TVA în sumă de 1.158.934,55 lei, în baza facturilor fiscale seria și nr. SW 2877033 din 25.07.2011 și SW 2877034 din 28.07.2011, eliberate de SRL „Altitudine”. La momentul încheierii tranzacției menționate, Popov Igor știind cu certitudine că livrările efectuate de către SRL „Altitudine” către SRL „Deviodi Prim” poartă un caracter fictiv și s-au efectuat în scopul reflectării în documentele fiscale a cheltuielilor, precum și în scopul trecerii în cont a TVA de către ultima, perfectarea acestor tranzacții în documentele fiscale, în care au fost incluse date denaturate privind cheltuielile întreprinderii, acțiuni săvârșite cu scopul legalizării provenienței mărfii și majorarea fictivă a cheltuielilor pentru diminuarea TVA, astfel prejudiciind bugetul de stat cu 1.158.934,55 lei MD.

În perioada 2007-2012, **Gorbaciov Alexei** având atribuții la gestionarea activității persoanei juridice SRL „Deviodi Prim”, codul fiscal xxxx, a comis evaziune fiscală, prin includerea în documentul fiscal - anexa la declarație Taxa pe Valoarea Adăugată (în continuare - TVA) (FACT Forma TVA) a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, în perioada fiscală 07/2011, care a dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe.

În cadrul urmăririi penale s-a stabilit că, în luna iulie 2011 întreprinderea „Deviodi Prim” SRL, cod fiscal xxxx, a reflectat în documentele fiscale cheltuielile în sumă totală de 6.953.607,20 lei inclusiv TVA în sumă de 1.158.934,55 lei, în baza facturilor fiscale seria și nr. SW 2877033 din 25.07.2011 și SW 2877034 din 28.07.2011, eliberate de SRL „Altitudine”. La fel, în cadrul cercetării cauzei penale s-a stabilit că Gorbaciov Alexei, știind cu certitudine că livrările efectuate de către SRL „Altitudine” către SRL „Deviodi Prim” poartă un caracter fictiv și s-au efectuat în scopul reflectării în documentele fiscale a cheltuielilor, precum și în scopul trecerii în cont a TVA de către ultima, a contribuit la perfectarea facturilor fiscale sus menționate în care au fost incluse date denaturate privind cheltuielile întreprinderii.

Reieșind din cele expuse, procurorul a constatat că în privința inculpatului Gorbaciov Alexei sunt anumite probe privind contribuirea la comiterea evaziunii fiscale, exprimate prin includerea în documentul fiscal a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, ce au dus la diminuarea TVA în proporții deosebit de mari, adică că a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Popov Igor prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motivul lipsei elementelor componente de infracțiune.

În apel a invocat că:

- nu a gestionat niciodată SRL „Deviodi Prim”. A devenit director al firmei doar formal, la insistența lui Alexei Gorbaciov. Niciodată nu a deținut actele contabile și ștampila SRL „Deviodi Prim”. Mai mult, nu a negociat sau vorbit cu fondatorul SRL „Deviodi Prim” în vederea procurării sau numirii sale în funcție de director la această firmă. Singura dată când l-a văzut pe Victor Bubuioc a fost când a fost înregistrat în calitate de director;

- pentru această funcție, de către Alexei Gorbaciov i s-a promis un salariu de 2 000 lei și premii, dar pe care nu i-a primit niciodată. Nu cunoaște dacă această întreprindere a activat vreodată de când a fost numit în calitate de director;

- din momentul devenirii sale în calitate de director a semnat de câteva ori mai multe documente care i-au fost aduse de către Alexei Gorbaciov, fiind indicat că ar fi necesare semnarea acestora pentru a fi definitivată procedura de înregistrare în calitate de director a întreprinderii și doar după aceasta compania practic va începe să activeze, după care pe Alexei Gorbaciov nu l-a văzut.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel și inculpatul Gorbaciov Alexei, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicate prevederile art. 60 Cod penal, deoarece a expirat termenul de tragere la răspundere penală.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, infracțiunea care i-a fost incriminată a fost comisă în iulie 2011 și la acel moment art. 244 alin. (2) Cod penal prevedea pedeapsa maximă de 3 ani închisoare, iar în conformitate cu art. 60 Cod penal a expirat termenul de tragere la răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, inclusiv și din alte motive, fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Popov Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală, în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;

- Gorbaciov Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42-244 alin. (2), lit. b) Cod penal, cu încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală, în

temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Examinând sentința primei instanțe prin prisma motivelor de apel formulate de apelanți, Colegiul penal a constatat că în afara temeiurilor invocate urmează să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelanților.

Astfel, Colegiul penal, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1), pct. pct. 1), 2) Cod de procedură penală, **a stabilit** că, Popov Igor gestionând activitatea persoanei juridice SRL „Deviodi Prim”, codul fiscal xxxx, în perioada fiscală 07/2011 a comis evaziune fiscală, prin includerea în documentul fiscal - anexa la declarație Taxa pe Valoarea Adăugată (în continuare - TVA) (FACT Forma TVA) a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, în perioada fiscală 07/2011, care a dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe.

În perioada fiscală 07/2011 s-a stabilit că conform deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 25.07.2011 privind înregistrarea modificărilor datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice a fost înregistrat în calitate de administrator al întreprinderii „Deviodi Prim” SRL, cet. Popov Igor. Ca urmare a activității comerciale a întreprinderii nominalizate, administratorul Popov Igor, în perioada fiscală 07/2011, în afară de alte cheltuieli pe care le-a avut, la fel a reflectat în documentele fiscale cheltuielile în sumă totală de 6.953.607,20 lei inclusiv TVA în sumă de 1.158.934,55 lei, în baza facturilor fiscale seria și nr. SW 2877033 din 25.07.2011 și SW 2877034 din 28.07.2011, eliberate de SRL „Altitudine”.

La momentul încheierii tranzacției menționate, Popov Igor știind cu certitudine că livrările efectuate de către SRL „Altitudine” către SRL „Deviodi Prim” poartă un caracter fictiv și s-au efectuat în scopul reflectării în documentele fiscale a cheltuielilor, precum și în scopul trecerii în cont a TVA de către ultima, perfectarea acestor tranzacții în documentele fiscale, în care au fost incluse date denaturate privind cheltuielile întreprinderii, acțiuni săvârșite cu scopul legalizării provenienței mărfii și majorarea fictivă a cheltuielilor pentru diminuarea TVA, astfel prejudiciind bugetul de stat cu 1.158.934,55 lei MD.

În perioada fiscală 07/2011, Gorbaciov Alexei având atribuții la gestionarea activității persoanei juridice SRL „Deviodi Prim”, codul fiscal xxxx, a comis evaziune fiscală, prin includerea în documentul fiscal - anexa la declarație Taxa pe Valoarea Adăugată (în continuare - TVA) (FACT Forma TVA) a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, în perioada fiscală 07/2011, care a dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe.

În cadrul urmăririi penale s-a stabilit că, în perioada fiscală 07/2011 întreprinderea „Deviodi Prim” SRL, cod fiscal xxxx, a reflectat în documentele fiscale cheltuielile în sumă totală de 6.953.607,20 lei inclusiv TVA în sumă de 1.158.934,55 lei, în baza facturilor fiscale seria și nr. SW 2877033 din 25.07.2011 și SW 2877034 din 28.07.2011,

eliberate de SRL „Altitudine”.

La fel, în cadrul cercetării cauzei penale s-a stabilit că Gorbaciov Alexei, știind cu certitudine că livrările efectuate de către SRL „Altitudine” către SRL „Deviodi Prim” poartă un caracter fictiv și s-au efectuat în scopul reflectării în documentele fiscale a cheltuielilor, precum și în scopul trecerii în cont a TVA de către ultima, a contribuit la perfectarea facturilor fiscale sus menționate în care au fost incluse date denaturate privind cheltuielile întreprinderii.

Reieșind din cele expuse, procurorul a constatat că în privința inculpatului Gorbaciov Alexei sunt anumite probe privind contribuirea la comiterea evaziunii fiscale, exprimate prin includerea în documentul fiscal a unor date vădit denaturate privind cheltuielile, ce au dus la diminuarea TVA în proporții deosebit de mari, adică că a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Necătând la faptul că, Popov Igor și Gorbaciov Alexei vina pe învinuirea adusă nu au recunoscut-o, faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate ultimilor este dovedită prin mijloacele de probă administrate la cauza penală.

La individualizarea pedepsei penale în privința inculpaților Popov Igor și Gorbaciov Alexei, instanța de fond a admis o eroare de drept în vederea aplicării legii penale la data comiterii infracțiunii, or, infracțiunile incriminate inculpaților au fost comise în perioada fiscală 07/2011, dată la care legea penală prevedea ca sancțiune pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2), lit. b) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de până la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Instanța de apel soluționând chestiunea cu privire la atragerea inculpaților Popov Igor și Gorbaciov Alexei la răspundere penală și sancționarea acestora conform art. 244 alin. (2), lit. b) Cod penal, respectiv, art. art. 42-244 alin. (2), lit. b) Cod penal, a reținut că, potrivit art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.*

Așadar, instanța de apel ținând cont de faptul că, inculpații Popov Igor și Gorbaciov Alexei au săvârșit infracțiunile imputate lor în perioada fiscală 07/2011, iar de la ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, respectiv, s-a constatat că a expirat termenul de tragere la răspundere penală, din care motive, Colegiul penal a decis încetarea procesul penal în privința inculpaților Popov Igor și Gorbaciov Alexei, cu liberarea de răspundere penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. Împotriva deciziei recurs ordinar a declarat procurorul, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului indică că, la individualizarea pedepsei instanța de apel nu a luat în considerație că, în cazul infracțiunilor continue data începerii curgerii termenului de prescripție se consideră momentul încetării activității infracționale, momentul din care infracțiunea se consideră consumată și în cazul dat, Popov Igor și Gorbaciov Alexei în perioada 2007-2012 gestionând activitatea persoanei juridice au comis evaziunea fiscală, iar prelungirea în timp a acestei activități infracționale a amplificat și rezultatele, care au dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

6. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a agrava situația condamnatului.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține că recursul este depus de procuror în defavoarea inculpaților și ca temei invocă pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și anume: *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă reieșind din argumentele recursului se întrevede pct. 10) al normei menționate, deoarece recurentul nu este de-acord cu individualizarea pedepsei, adică cu aplicarea prevederilor art. 60 Cod penal.*

Astfel, Colegiul lărgit precizează că, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și oricăror probe noi prezentate instanței de apel.*

Alin. (4) și (5) ale aceleași norme prevăd că, *în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor și instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează că, instanța de apel a respectat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar soluția acesteia se întemeiază pe o bună motivare, corect a casat parțial sentința instanței de fond și a conchis că, acțiunile inculpaților se încadrează în baza art. 244 alin. (2), lit. b) Cod penal, respectiv, art. art. 42-244 alin. (2), lit. b) Cod penal, cu încetarea procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Reieșind din cele descrise, instanța concluzionează întru respingerea argumentului invocat de recurent care în opinia sa cade sub incidența pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, deoarece este lipsit de suport probator și contravine situației de fapt.

Subsecvent, cu referire la argumentele recurentului, formulate sub aspectul pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul consideră că instanța de apel corect a admis apelurile inculpaților și a decis încetarea procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, reieșind din prevederile art. 60 Cod penal.

Așadar, instanța de recurs reține ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului precum că, infracțiunea a fost săvârșită de către inculpați în perioada 2007-2012, pe când gestionau activitatea persoanei juridice, deoarece prin rechizitoriu inculpaților li se încredințează comiterea infracțiunii în perioada 2007- 2011, fapt constatat corect și de către instanța de apel, perioadă la care legea penală prevedea ca sancțiune pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, pedeapsă sub formă de amendă în mărime de până la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la sancțiunea articolului respectiv (Legea nr.262 din 19.12.2011, în vigoare 27.01.2012).

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că, infracțiunea prin care inculpații au fost condamnați făcea parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și potrivit art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave* și astfel, just s-a ajuns la concluzia că a expirat termenul de tragere la răspundere penală, din care motive, Colegiul penal a decis încetarea procesul penal în privința inculpaților Popov Igor și Gorbaciov Alexei, cu liberarea de răspundere penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel a adoptat o hotărâre întemeiată, argumentele invocate de recurent nu și-au găsit confirmarea. Prevederile legale

obligatorii au fost respectate la judecarea cauzei în apel și Colegiul s-a expus motivat la admiterea apelurilor, cât și s-a indicat detaliat motivele adoptării soluției.

De asemenea, Colegiul penal reține că motivele invocate în recurs sunt neîntemeiate și constituie o interpretare subiectivă a recurentului, iar instanța de apel corect s-a expus asupra fiecărui argument din apelurile declarate de inculpați, motivare pe care instanța de recurs o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În concluzie, Colegiul constată că, în prezenta cauză nu se întrevăd erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și ca urmare hotărârea atacată este întemeiată, iar argumentele invocate de către acuzatorul de stat în recurs sunt nefondate, fapt ce impune incontestabil respingerea recursului ca inadmisibil cu menținerea hotărârii contestate.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripției Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Popov Igor și Gorbaciov Alexei, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun